

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CHÍNH TRỊ VIÊN Ở ĐƠN VỊ CƠ SỞ TRONG QUÂN ĐỘI CÓ ĐỨC, CÓ TÀI THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

VŨ VĂN NAM (*)

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài luôn là kim chỉ nam định hướng cho việc xây dựng đội ngũ cán bộ cách mạng. Chính trị viên là người chủ trì về chính trị ở đơn vị cơ sở, đảm bảo yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị. Bài viết tập trung phân tích tư tưởng Hồ Chí Minh về đức, tài và sự vận dụng vào việc xây dựng đội ngũ chính trị viên ở đơn vị cơ sở trong Quân đội nhằm đáp ứng yêu cầu cách mạng trong giai đoạn mới.

Từ khóa: Chính trị viên; đơn vị cơ sở; Quân đội; tư tưởng Hồ Chí Minh.

Abstract: Ho Chi Minh Thought on ethics and talent has always been the guiding principle for developing a team of revolutionary officers. Politician is a person that presides over political issues at grassroots-level units, and is responsible for ensuring the compliance with the requirements and tasks on developing the politically strong Army. This article focuses on analyzing Ho Chi Minh Thought on ethics and talent and its application in developing a team of political officers at grassroots-level units in the Army to meet revolutionary requirements in the new period.

Keywords: Politician; grassroots-level units; Army; Ho Chi Minh Thought.

Ngày nhận bài: 02/02/2024 Ngày biên tập: 23/02/2024 Ngày duyệt đăng: 21/3/2024

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ chính trị viên có đức, có tài ở đơn vị cơ sở trong Quân đội

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Có tài phải có đức. Có tài không có đức, tham ô hủ hóa có hại cho nước. Có đức không có tài như ông bụt ngồi trong chùa, không giúp ích gì được ai”⁽¹⁾. Theo Người, đức và tài được biểu hiện ở kết quả thực hiện nhiệm vụ và hai mặt đó luôn thống nhất, gắn bó chặt chẽ với nhau trong nhân cách của người chính trị viên. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Mọi việc thành hay là bại, chủ chốt là do cán bộ có phẩm chất đạo đức cách mạng, hay là không”⁽²⁾. Theo đó, chính trị viên trước hết phải có đạo đức cách mạng và được biểu hiện tập trung ở sự cần, kiệm, liêm, chính. Người cũng khẳng định: “Bọn phong kiến ngày xưa nêu ra cần, kiệm, liêm, chính, nhưng không bao giờ làm mà lại bắt Nhân dân phải tuân theo để phụng

sự quyền lợi cho chúng. Ngày nay, ta đề ra cần, kiệm, liêm, chính cho cán bộ thực hiện làm gương cho Nhân dân theo để lợi cho nước, cho dân”⁽³⁾. Người cũng nhấn mạnh: “Nếu cả ngày các chú chỉ hùng hục làm việc của mình, không dạy cho bộ đội chăm chỉ học tập chính trị, quân sự để giết được nhiều giặc, không khuyến khích và giúp đỡ Nhân dân tăng gia sản xuất, phục vụ tiền tuyến thì cũng chưa thực hiện được chữ Cần”⁽⁴⁾. Như vậy, để thực hiện được chữ “Cần”, chính trị viên không chỉ biết làm việc một cách siêng năng, mà phải biết hướng dẫn cho bộ đội cách thức để nhận thức và giải quyết vấn đề, cách để thực hiện nhiệm vụ một cách khoa học đạt được hiệu suất cao, và chỉ khi đó người chính trị viên mới thực hiện được chữ “Cần”.

Về chữ “Kiệm”, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Không tiêu hoang phí tiền riêng của các chú cũng chưa phải là Kiệm. Các chú còn phải biết tiết kiệm của công, dạy cho bộ đội biết tiết kiệm của công, thì mới thật là Kiệm”⁽⁵⁾. Để hiểu và thực hiện được trọn vẹn chữ “Liêm”,

(*) ThS; Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

**Một buổi giáo dục chính trị ở Tiểu đoàn 5, Trung đoàn 8, Sư đoàn 395, Quân khu 3.
(Nguồn: qdnd.vn)**

Người đã căn dặn “Các chú không lấy của công làm của tư, không lấy chiến lợi phẩm về cho gia đình, bè bạn mới chỉ là Liêm một nửa. Các chú phải dạy cho bộ đội và khuyến khích Nhân dân không lấy của công, không lấy chiến lợi phẩm làm của riêng mới thật là Liêm”⁽⁶⁾. Người chính trị viên phải biết quý trọng tài sản của đơn vị và phải chấp hành nghiêm mệnh lệnh của cấp trên, như thế mới là “Chính”. Từ đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu cán bộ chính trị phải học đạo đức cần, kiệm, liêm, chính. Theo tư tưởng của Người, đạo đức của chính trị viên là không tự cao, tự đại mà phải chăm sóc, tôn trọng, lắng nghe, học hỏi ở cấp dưới.

Người chỉ rõ: “Cán bộ phải thương yêu săn sóc đội viên. Cán bộ phải chăm lo đội viên đủ ăn đủ mặc. Cán bộ có coi đội viên như chân như tay, đội viên mới coi cán bộ như đầu như óc”⁽⁷⁾. Đạo đức của chính trị viên còn thể hiện ở tinh thần, trách nhiệm yêu thương, chia sẻ với cấp dưới. Người yêu cầu: “Đối với bộ đội, chính trị viên phải săn sóc luôn luôn đến sinh hoạt vật chất của họ: ăn, mặc, ở, nghỉ, tập luyện, công tác, sức chiến đấu. Về mặt tinh thần, phải săn sóc để nâng cao kỷ luật, bài trừ hủ hóa, phát triển văn hóa, và đường lối chính trị trong bộ đội”⁽⁸⁾. Đối với Nhân dân, chính trị viên phải luôn kính trọng, khéo tổ chức và vận

động Nhân dân: “Chính trị viên phải làm cho dân tin, dân phục, dân yêu bộ đội. Phải làm sao cho bộ đội được dân tin, dân phục, dân yêu. Muốn như thế, thì phải đốc thúc bộ đội siêng giúp dân, hằng đánh giặc”⁽⁹⁾.

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, tài của chính trị viên chính là năng lực được biểu hiện ở kiến thức và kinh nghiệm trong công tác đảng, công tác chính trị, khả năng nhận thức và dự báo đúng các tình huống, làm chủ được các tri thức chính trị, quân sự, kinh tế - xã hội và hiểu biết sâu rộng về các lĩnh vực, nhất là tri thức và kinh nghiệm công tác đảng, công tác chính trị và khả năng vận dụng những tri thức, kinh nghiệm đó vào thực tiễn công tác để đem lại hiệu quả thiết thực. Người chỉ rõ: “Riêng về các chú, chính trị biểu hiện ra trong lúc đánh giặc. Học chính cương, chính sách rồi thì phải thực hiện. Nếu thuộc lâu mà không biết đánh giặc thì vô dụng”⁽¹⁰⁾. Tài năng của chính trị viên còn thể hiện thông qua phong cách làm việc dân chủ, khoa học, thân thiết, gần gũi với quần chúng, biết lắng nghe ý kiến, tâm tư, tình cảm của cán bộ, chiến sĩ.

Người dạy: “Đối với bộ đội, chính trị viên phải thân thiết như một người chị, công bình như một người anh, hiểu biết như một người bạn”⁽¹¹⁾. Để trở thành người có tài thực thụ thì

chính trị viên phải chịu khó học tập, cầu tiến bộ. Người nhắc nhở: “Cho nên các chú phải học tư tưởng chiến lược, chiến thuật, học cách dạy bộ đội đánh giặc, học phương pháp chỉ huy chiến đấu, v.v... Tóm lại là, học để nâng cao trình độ của người chỉ huy”⁽¹²⁾. Chính trị viên phải thường xuyên kiểm điểm để thấy được những ưu điểm và khuyết điểm, khi thấy được khuyết điểm rồi thì phải sửa chữa để phát triển bản thân trở thành cán bộ tốt: “Các chú đã tự phê bình kiểm thảo thấy được khuyết điểm trên. Thấy được khuyết điểm là một bước tiến bộ. Nhưng mới chỉ là bước đầu. Thấy rồi phải lo sửa. Đang sửa thì phải sửa cho hết. Đã sửa rồi thì phải giữ mình đừng để mắc phải nữa”⁽¹³⁾.

Như vậy, theo tư tưởng Hồ Chí Minh, đức và tài của người chính trị viên được biểu hiện tập trung ở đạo đức cần, kiệm, liêm, chính và ở kiến thức về chính trị, quân sự, khoa học kỹ thuật, văn hóa, giáo dục và kinh nghiệm thực tiễn công tác đảng, công tác chính trị.

2. Xây dựng đội ngũ chính trị viên ở đơn vị cơ sở trong Quân đội có đức, có tài đáp ứng yêu cầu cách mạng trong giai đoạn mới

Trong những năm qua, đội ngũ chính trị viên ở đơn vị cơ sở trong Quân đội luôn có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức, lối sống lành mạnh; có kiến thức, trình độ năng lực lãnh đạo, chỉ huy, quản lý, giáo dục bộ đội và có khả năng tổ chức hoạt động thực tiễn tốt; thực sự là lực lượng nòng cốt trong nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các tổ chức đảng, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác đảng, công tác chính trị ở đơn vị cơ sở trong Quân đội.

Tuy nhiên, vẫn còn một số chính trị viên có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, cơ hội, thực dụng, gia trưởng, độc đoán, vi phạm kỷ luật của Đảng, pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội; quán triệt các quan điểm, đường lối của Đảng chưa đầy đủ, sâu sắc vận dụng vào tình hình cụ thể còn kém hiệu quả; lúng túng trong xem xét và giải quyết các vấn đề chính trị, tư tưởng; chưa linh hoạt và chủ động trong giải quyết các mối quan hệ; năng lực tiến hành công tác đảng, công tác chính trị và chỉ đạo xây dựng, phát huy các tổ chức quần chúng còn hạn chế, chưa thật sự là hạt nhân đoàn kết, là chỗ dựa đáng tin cậy của cán bộ, chiến sĩ ở đơn vị.

Trước yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, cùng những tác động tiêu cực của mặt trái nền kinh tế thị trường và sự chống phá của các thế lực thù địch hiện nay, Quân đội ta cần kiện toàn tổ chức biên chế theo hướng tinh, gọn, mạnh, linh hoạt, đồng thời đặt ra yêu cầu cấp thiết phải xây dựng cho được đội ngũ cán bộ quân đội, trong đó có đội ngũ chính trị viên ở đơn vị cơ sở vừa có đức, vừa có tài bằng một số nhiệm vụ, giải pháp sau:

Một là, tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng ở đơn vị cơ sở trong Quân đội đối với xây dựng đội ngũ chính trị viên có đức, có tài.

Các cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp ở đơn vị cơ sở trong Quân đội cần đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục làm cho cán bộ, đảng viên, nhân viên, chiến sĩ trong đơn vị nhận thức sâu sắc ý nghĩa, tầm quan trọng, những nội dung cơ bản và giá trị to lớn của tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, nhất là các phẩm chất cần, kiệm, liêm, chính của cán bộ cách mạng nói chung và cán bộ trong Quân đội nói riêng; nâng cao nhận thức, tầm quan trọng trong lựa chọn, sử dụng cán bộ có đức, có tài; sử dụng đúng người, đúng việc và kiên quyết đưa những người không đủ đức, tài ra khỏi chức danh đang đảm nhiệm và ra khỏi vị trí quy hoạch. Nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò, tầm quan trọng và sự cần thiết phải xây dựng đội ngũ chính trị viên ở đơn vị cơ sở trong Quân đội có đủ đức, đủ tài theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới.

Đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, giáo dục như: thông qua các buổi sinh hoạt tập thể, hoạt động giao lưu văn hóa, văn nghệ, xem phim tư liệu; tổ chức tọa đàm, hội thi kể chuyện, các cuộc thi tìm hiểu về tấm gương đạo đức cần, kiệm, liêm, chính của Chủ tịch Hồ Chí Minh...; phát huy vai trò của các tổ chức quần chúng; tổ chức học tập mỗi ngày một lời Bác Hồ dạy bằng pano, áp phích, bảng điện tử. Qua đó, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng đối với xây dựng đội ngũ chính trị viên đủ đức, đủ tài theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Hai là, tăng cường bồi dưỡng, rèn luyện đạo đức và tài năng cho đội ngũ chính trị viên ở đơn vị cơ sở trong Quân đội hiện nay.

Đơn vị cơ sở trong Quân đội có vai trò quan trọng trong sự phát triển đạo đức và tài năng

của đội ngũ chính trị viên. Theo đó, cấp ủy, tổ chức đảng, nhất là đội ngũ cán bộ chủ trì ở đơn vị cơ sở trong Quân đội phải luôn coi trọng và thực hiện tốt việc bồi dưỡng, rèn luyện đạo đức và tài năng cho đội ngũ chính trị viên. Nội dung bồi dưỡng, rèn luyện cần tập trung xây dựng lối sống trung thực, khiêm tốn, giản dị, chân thành, lạc quan, sống có nghĩa, có tình, tôn trọng nhân cách, phẩm giá con người; rèn luyện tác phong làm việc khoa học nói đi đôi với làm, luôn đặt lợi ích của tập thể lên trên lợi ích cá nhân. Cần xây dựng phương pháp, tác phong công tác nghiêm túc, trách nhiệm cao, chủ động khắc phục khó khăn, luôn phấn đấu vươn lên, không thỏa mãn dừng lại, không chùn bước trước khó khăn, hiểm nguy; dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đương đầu với khó khăn thử thách, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao; rèn luyện tính tích cực, chủ động trong học tập, không ngừng nghiên cứu để nâng cao trình độ, nhất là kiến thức, kinh nghiệm công tác đảng, công tác chính trị.

Chính trị viên phải thực sự gương mẫu trong lời nói và việc làm; rèn luyện tinh thần yêu thương đồng chí, đồng đội, luôn quan tâm, chăm lo nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ, chiến sĩ; kết hợp chặt chẽ giữa công tác cán bộ với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, hướng vào xây dựng đội ngũ chính trị viên vừa “hồng”, vừa “chuyên”, đồng thời khắc phục những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; tăng cường công tác kiểm tra, giám sát; kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện suy thoái, tiêu cực, tham nhũng, lãng phí; ngăn ngừa và xử lý nghiêm minh những hành vi sai phạm trong đơn vị.

Ba là, phát huy tính tích cực, tự giác của đội ngũ chính trị viên ở đơn vị cơ sở trong tự bồi dưỡng, rèn luyện không ngừng nâng cao đạo đức và tài năng.

Nâng cao đạo đức và tài năng phụ thuộc rất lớn vào quá trình tự học tập, tự rèn luyện của chính trị viên, đây là quá trình tiếp nhận, chuyển hóa các tác động từ bên ngoài thành quá trình tự giáo dục, tự rèn luyện của đội ngũ này. Do đó, hoạt động tự bồi dưỡng, rèn luyện của đội ngũ chính trị viên phải được duy trì thường xuyên, liên

tục, có mục đích, kế hoạch, đúng nhu cầu, có sự điều chỉnh cho phù hợp yêu cầu, nhiệm vụ. Mỗi chính trị viên cần nghiên cứu, quán triệt sâu sắc những nội dung, biện pháp trong các nghị quyết, chỉ thị, kế hoạch của các cấp ủy, chính ủy, người chỉ huy và hướng dẫn của cơ quan chính trị ở đơn vị cơ sở về tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ tư (khóa XI, XII, XIII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương về phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới, để xác định nội dung xây dựng và thực hiện kế hoạch tự tu dưỡng, rèn luyện nâng cao đạo đức và tài năng của bản thân một cách thiết thực, hiệu quả.

Chính trị viên là người chủ trì về chính trị ở đơn vị, do đó việc tự giáo dục, tự rèn luyện càng đòi hỏi sự tự giác, nghiêm túc hơn và phải coi tự giáo dục, tự rèn luyện như công việc “rửa mặt hàng ngày”. Tự tu dưỡng, rèn luyện nâng cao đạo đức và tài năng là quá trình khó khăn, phức tạp, theo đó mỗi chính trị viên cần phải thường xuyên quán triệt và thực hiện đúng như lời của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhắc nhở: “Mỗi cán bộ, đảng viên phải tự giác học tập, ra sức tu dưỡng, rèn luyện để không ngừng nâng cao trình độ nhận thức, trở thành những con người có văn hóa, có liêm sỉ”⁽¹⁴⁾, để bản thân không ngừng tiến bộ, trưởng thành về mọi mặt, thực sự tiêu biểu về chính trị, tư tưởng, phẩm chất, năng lực và uy tín đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới./.

Ghi chú:

(1) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 10, Nxb CTQG-ST, H. 2011, tr.345.

(2) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 9, Nxb CTQG-ST, H. 2011, tr.354.

(3), (4), (5), (6), (7), (10), (12), (13) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 7, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.220, tr.220, tr.220, tr.219, tr.218, tr.220, tr.217.

(8), (9), (11) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.484, tr.484, tr.484.

(14) Nguyễn Phú Trọng, *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Nxb CTQG-ST, H.2022, tr.327.